

Çizgi Filmlerin İlkokul Öğrencilerinin Duyusal Özelliklerine Etkisi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çizgi Filmlerin İlkokul Öğrencilerinin Duyusal Özelliklerine Etkisi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18682>

Özet

Çizgi Filmlerin İlkokul Öğrencilerinin Duyusal Özelliklerine Etkisi Ölçeği, çizgi filmlerin ilkokul öğrencilerinin duyuşsal alanları üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. 2018 yılında İbrahim Uysal ve Sibel Sarıca tarafından geliştirilen bu ölçek, toplam 12 maddeden oluşmakta ve iki temel boyuta sahiptir. Ölçek, 3'lü Likert ölçeği formatında derecelendirilmiştir (Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum). Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin ilkokul düzeyindeki öğrencilerin duyuşsal özelliklerini değerlendirmede yeterli istatistiksel kanıt sunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çizgi film, duyuşsal özellikler, ilkokul öğrencileri, psikometrik, ölçek geliştirme, Cronbach Alpha, t-testi.

Yazarlar

İbrahim Uysal, Sibel Sarıca

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yaygın olarak izlenen çizgi filmlerin, ilkokul çağındaki çocukların tutum, değer, ilgi ve duygusal tepki gibi duyuşsal özellikleri üzerindeki etkisini bilimsel ve sistematik bir şekilde ölçmek ve değerlendirmektir. Bu çalışmada, eğitim bilimleri alanında, medyanın çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmacılara standart bir ölçüm aracı sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, çizgi filmlerin potansiyel olumlu veya olumsuz etkilerini tespit ederek, ebeveynlere, öğretmenlere ve eğitim politikası yapıcılara rehberlik edebilecek somut veriler sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu bağlamda, ölçek geliştirme çalışması, ilgili literatürdeki boşluğu doldurmaya yönelik önemli bir adımdır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, "Çizgi Filmlerin İlkokul Öğrencilerinin Duyusal Özelliklerine Etkisi" yapısını ölçmektedir. Duyusal özellikler, bireyin duygusal tepkilerini, motivasyonunu ve değer yargıları içerir. Ölçeğin iki boyuttan oluşması, çizgi filmlerin duyuşsal alana olan etkisinin tek boyutlu değil, birden fazla bileşeni kapsayan karmaşık bir yapı olduğunu göstermektedir.

Bu iki boyut, muhtemelen çizgi filmlerin sosyal tutumlar üzerindeki etkileri ile duygusal tepkiler (örneğin, empati, saldırganlık) üzerindeki etkilerini ayrı ayrı ele almaktadır. Ölçek maddeleri,

öğrencilerin çizgi filmlerde gördükleri davranışlar içselleştirme düzeylerini ve bu içeriklere karşı geliştirdikleri duygusal eylemleri değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliği, madde ayırt ediciliği analizleri ile desteklenmiştir. 12 maddeden oluşan ölçekte, madde ayırt ediciliğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklemeler t testi sonuçları kullanılmıştır. Tüm maddeler için t testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < .05$).

Bu sonuçlar, ölçekteki her bir maddenin, ölçülmek istenen duyuşsal özellik açısından yüksek puan alan öğrenciler ile düşük puan alan öğrencileri başarılı bir şekilde ayırt edebildiğini göstermektedir. Ölçek maddelerinin t değerleri, Boyut 1 için -5.372 ile -9.899 ve Boyut 2 için -6.474 ile -13.744 arasında değişmektedir, bu da maddelerin güçlü bir ayırt etme gücüne sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach Alpha katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı .78 olarak bulunmuştur. Bu değer, sosyal bilimler araştırmaları için genel olarak kabul edilebilir bir güvenirlilik seviyesine işaret etmektedir.

Boyut bazında incelendiğinde, ilk boyut için güvenirlilik katsayısı .72, ikinci boyut için ise .75 olarak tespit edilmiştir. Bu değerler, ölçeğin her iki alt boyutunun da kendi içinde tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal olarak iki boyuttan oluşmaktadır. Yapılan analizler (t-testi sonuçları boyutlara göre ayrılmış), bu iki boyutun birbirinden bağımsız ve anlamlı yapılar olduğunu doğrulamaktadır. Boyut 1 ve Boyut 2'ye ait madde yükleri ve madde ayırt edicilik değerleri, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemektedir.

Kesin Faktör Analizi türü (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) belirtilmemiş olsa da, güvenirlilik ve geçerlik verilerinin boyutlara göre sunulması, ölçeğin faktör yapısını sağlamış olduğunu göstermektedir. 12 maddelik bu yapı, duyuşsal etkinin iki temel faktör üzerinden ölçüldüğünü göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 12 maddelik, 3'lü Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: İlkokul Öğrencileri (Primary School Students)

Age Group: İlkokul çağı (Genellikle 6-10 yaş aralığı)

Population Details: Türkiye'deki ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler.

Test Methodology: Öğrenci öz bildirimine dayalı test uygulaması. Derecelendirme seçenekleri: katılıyorum (3), kararsızım (2) ve katılmıyorum (1).

Anahtar Kelimeler

Duyusal alan, çocuk gelişimi, medya etkisi, ilköğretim, psikometri, ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ibrahimuysal@ibu.edu.tr

Correspondence Address: Bilinmiyor (Sorumlu Yazar: İbrahim Uysal)

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, 2018 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımına ilişkin izinler, sorumlu yazar İbrahim Uysal ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek alınmalıdır. Ticari kullanım ücretleri ve izin koşulları yazar tarafından belirlenir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[cizgi-filmlerin-ilkokul-ogrencilerinin-duyussal-ozelliklerine-etkisi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/cizgi-filmlerin-ilkokul-ogrencilerinin-duyussal-ozelliklerine-etkisi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Uysal, İ., ve Sarıca, S. (2018). Çizgi Filmlerin İlkokul Öğrencilerinin Duyusal Özelliklerine etkisine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *İlköğretim Online*, 17(3), 1303-1316.

Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde sağlanmamıştır. Detaylı maddeler için lütfen Uysal ve Sarıça (2018) tarafından yayınlanan makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM